

KURYER LITEWSKI.

w Wilnie we Srzodę dnia 4 Listopada v. s. 1851 Roku.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Moskwa dnia 15 Października.

N. CESARZOWA, w pożądanym stanie zdrowia, przybyła do tutejszey stolicy, 14 b. m., o 8mej wieczorem. Od samey rogatki do Nikołajewskiego pałacu w Kramlu, napływ ludu był nadzwyczaj wielki: gdyż każdy chciał widzieć i witać uwielbianą swą PANIĄ. Dziś odbyły się po wszystkich Cerkwiach dziękczynne modły, za szczęśliwie odbytą N. PANI podróż.

— CESARZ JMC, po obejrzeniu w dniu 13tym b. m. Moskiewskiego Korpusu Kadetów, oświadcza Swoje MONARSZE zadowolenie Głównemu Dyrektorowi korpusów Peziów i Kadetów Jen. Adjutantowi Demidow; Dyrektorowi korpusu Jen. Majorowi Uszakov 3, i Oficerom wszelkiego stopnia w tymże Korpusie, mianowicie Dowódcy batalionu Podpółtkownikowi Swietłowskiemu, za zupełny i przykładny porządek, nadewszystko zaś za szlachetną i noszącą cechę dobrego wychowania, postawę kadetów, która ściągająca uwagę Jego CESARSKIEJ MOŚCI. (T.P.)

Sankt-Petersburg dnia 22 Października.

Przez Na y wyższe reskrypta, mianowani zostali kawalerami orderu S. Aany 1szej klas. z Koroną, 23go Września, Dowódca 2rey dywizyi dragonów, Jen.-major Zaboriński; 8go b. m., Jen.-porucznik Własow.

— Jen.-adjutant Xżę Szachowski, otrzymał od N. CESARZA, dwa reskrypta: 1) z d. 11 Września, darujący mu złotą brylantami ozdobioną szpadę, z napisem: za waleczność; 2) z d. 6 b. m., mianujący go Szefem półku Kostromskiego piechoty, którym dowodził w 1805 roku.

— Głównodowodzący czynną armią, Jen.-Feldmarszałek, Xżę Warszawski, Hrabia Paskiewicz-Erywański, donosi NAYJAŚNIEYSZEMU PANU, przez kuryera przybyłego 17go b. m., iż twierdza Zakurymos, poddała się bezwarunkowo 9go Października, zwyciężkiemu orężowi Jego CESARSKIEJ MOŚCI. Załoga tej twierdzy złożyła broń, a wojska oblegającego korpusu pod wodzą Jener.-porucznika Kajsarowa, weszły do niej. — W twierdzy znaleziono 200 dział.

— Przybyli do Petersburga: 16go biel. m. z Orła, tameczny Biskup Nikodem; z Warszawy, 17go, dowódca brygady 14tej dyw. pieszej, Jen.-major Nikołajew 1; 18go, Jen.-adjutant Xżę Szerbatow. — Wyjechali: do Moskwy: Adjutant W. X. MICHAŁA, półkownik Tolstoj; 18go, Hr. De St-Aldegonde; Rzecz. Radzca Stanu Kożuchow; Kamerher Xżę Golicyn; Fligel-adjutant Rotmistrz Monroe, i zarządzający kancelaryą Ministra Oświecenia, Radzca Dworu Nowosilski. (T.P.)

Warszawa dnia 4 Listopada.

Dnia wczorayszego Jego Cesarzewiczowska Mość Wielki Xiążę MICHAŁ i JO. Feldmarszałek PASKIEWICZ Xiążę WARSZAWSKI odbyli przegląd wychodzącego na łódz zimowe półku huzarów gwardyi, który dawniey konsystował w Warszawie. Następnie udali się do gmachów Uniwersytetu, dla obejrzenia rozmaitych będących tam Instytutów. Kierujący Członek, Rządu JW. Jenerał Dywizyi Rautenstrauch, Przełożeni i Profesorowie rozmaitych wydziałów, uroczyscie przyymowali Dostojnych Gości.

Radzca Stanu Zieliński, Przes Izby Obra-

chunkowej Królestwa Polskiego, przybył z Petersburga do tutejszey stolicy.

Dnia onegdayszego przybyli do Warszawy, Jenerałowie wojsk Rosyjskich, Baranow, Mengendorf i Anrep.

Listy zastawne polskie płacono w Berlinie po 89 za 100. Obligacye udziałowie po złp. 364 do 367. W Frankforcie nad Menem kurs papierów polskich, ciągle się podnosi.

Doczekawszy lat 75 i pół, dnia 1 b. m. rozstała się z tym światem, s. p. J. Pani Agnieszka z Marynowskich Truskolaska. Sprawiedliwie nazywano ją Matką Polskiego Teatru: ona bowiem rozkwitającą scenę narodową wzorowym ozdobiła talentem, ona pierwsza przedstawiła główne role w najlepszej trajedyi, w polskim daney języku. Po przedstawieniu *Meropy*, Król Stanisław August kazał rzeźbiarzowi Moraldemu zrobić popiersie *Truskolaskiej*, dla umieszczenia między artystami ozdobionemi prawdziwym talentem. Od r. 1795 do 1800 była Dyrektorką Teatru; Alojzy Żółkowski i Marcin Szymanowski wyszli z jej szkoły. Od lat 20 kilku opuściwszy zawód dramatyczny, zostawała przy swej córce, J. Pani Ledóchowskiej, która dotąd należy do najcelniejszych ozdób sceny polskiej.

Warszawa d. 5 Listopada.

W IMIENIU NAYJAŚNIEYSZEGO
NIKOLAJA I.CESARZA WSZECH ROSSYY, KRÓLA POLSKIEGO,
etc. etc. etc.

Rząd Tymczasowy Królestwa Polskiego.

NAYJAŚNIEYSZY CESARZ JEGOMOŚĆ, Samowładca Wszech Rosyji, Król Polski, powodowany uczuciami litości, od chwili buntu w Królestwie Polskiem, gdy niespokojne umysły wywracały istniejący porządek wewnętrzny Administracyi i z całą zaciętością niepojętego zaślepienia wiodły oyczynę swoją do koniecznego zniszczenia i zguby nieuchronney, CESARZ JEGOMOŚĆ i Król nie przestawał ogłaszać taskawych odezwo do Narodu Polskiego i przez poddanie się podawać środki zapomnienia przeszłości.

Gdy zwyciężkie wojska Rosyjskie wstąpiły w granice Królestwa Polskiego, ogłoszone zostały przepisy umiarkowania, towarzyszące zajęciu kraju tego, a wojska Rosyjskie, przywykłe odznaczać się na polu chwały, odznaczały się nie mniej karnością, posłuszeństwem i łagodnym obyciem się ze spokojnymi mieszkańcami.

Dziś, gdy Województwa, Królestwo Polskie składające, uległy prawemu MONARSZE, także same prawidła umiarkowania i wspaniałomyślności wrócone zostały na Administracyą krajową. Położenie Królestwa, dla własney ochrony, dla szczęścia indywidualnego mieszkańców, dla ulżenia ludowi jęczącemu wśród rozlicznych ucisków, a szczególnie nadzwyczajnych podatków, wymaga uchylenia anarchii, urządzenia we wszystkich częściach porządku i zabezpieczenia spokojności publiczney. Dla dójścia do tak dobroczynnego celu, podobno się wspaniałomyślnemu MONARSZE Manifestem Swoim z dnia 4 (16) Września roku bieżącego ustanowić Rząd Tymczasowy Królestwa Polskiego z władzą byłey Rady Administracyney Królestwa, służącą jej, na mocy wydanych różnemi czasy praw i postanowień.

Rząd Tymczasowy Królestwa Polskiego składa się z Prezesa i czterech Członków przez Jego CESARSKĄ MOŚĆ bezpośrednio mianowanych.

W skutku tego CESARZ JEGOMOŚĆ raczył mianować Prezesem, SWEGO Rzeczywistego Radcę Taynego, Członka Cesarzsko-Rossyjskiej Rady Państwa, Senatorsa *Engel*, Członkami: do kierowania Wydziałem Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, Jenerała Dywizyi wojsk Polskich *Rautenstraucha*; Sprawiedliwości, Jenerała Dywizyi *Kosseckiego*; Spraw Wewnętrznych i Policji, Swity Swojej Jenerał-Majora Hrabiego *Strogonowa*; Skarbu, Rzeczywistego Radcę Stanu *Fuhrmana*.

Pobyt Rządu Tymczasowego przeznaczony został w *Warszawie*.

Stosując się do dobroczynnych zamiarów CESARZA i KRÓLA JEGOMOŚCI, Rząd Tymczasowy Królestwa Polskiego, poczytuje za święty dla siebie obowiązek, zagładzić ślady nieszczęść, zrujnowanego bezrządem, ludu Polskiego, i przywracając porządek i dobroczynne urządzenia, położyć stałe zasady szczęścia wszystkich stanów.

Rząd Tymczasowy Królestwa Polskiego z dniem 12 (24) Października 1831 r. czynności swoje rozpoczął.

Przytém podaje się do wiadomości, że żadne sprawy, ani prośby prywatne, nie wyйдą z właściwej kolei Władzy Administracyjnej Królestwa, a Rząd Tymczasowy wtędy dopiero weyjdzie w rozpoznanie spraw lub prośb, kiedy te, przeszedłszy wszystkie stopnie tychże Władz, prawnego nie wezmą skutku.

W *Warszawie* dnia 20 Października (1 Listopada) 1831 roku.

Prezes Rządu Tymczasowego Królestwa Polskiego, Rzeczywisty Tayny Radzca,
(podpisano) *F. Engel*.

W IMIENIU NAYJAŚNIEJSZEGO NIKOLAJA I.

CESARZA i SAMOWŁADCY WSZECH ROSSYI,
KRÓLA POLSKIEGO etc. etc. etc.

Rząd Tymczasowy Królestwa Polskiego

Podaje do powszechnej wiadomości: Komenderujący Naczelnie Czynną Armią Jenerał-Feldmarszałek, Xiążę Warszawski, Hrabia *Paskiewicz-Erywański*, doniósł JEGO CESARSKIEJ MOŚCI, że Jenerał wojsk Polskich *Stryjeński*, z rezerwami jazdy Polskiej w Komendzie jego będącemi, zdał się bezwarunkowo na łaskę Najjaśniejszego CESARZA i KRÓLA JEGOMOŚCI.

JEGO CESARSKA MOŚĆ z Oycowską łaskawością puszczając przeszłość w niepamięć, raczył Najmiłościwiey udzielić Swoje zupełne przebaczenie temu Jenerałowi i Oficerom w komendzie jego zostającym.

Prezes Rządu Tymczasowego Królestwa Polskiego, Rzeczywisty Tayny Radzca,
(podpisano) *F. Engel*.

Rząd Tymczasowy wezwał Radcę Stanu Nadzwyczajnego, *Józefa Tymowskiego*, do pełnienia zastępczo obowiązków Sekretarza Jenerałnego Rządu Tymczasowego; mianował zaś *P. Tadeusza Malawskiego*, dotychczasowego Kommissarza Skarbu przy Kommissyi Województwa Podlaskiego, Kommissarzem Skarbu przy Kommissyi Województwa Płockiego.

Kancellarya Rządu Tymczasowego, umieszczona jest w pałacu Bryłowskim, w którym mieszka Prezes pomienionego Rządu i odbywają się także jego posiedzenia.

Przybyli do *Warszawy* Jenerałowie wojsk Cesarzsko-Rossyjskich *Martynow*, *Uszakov*, z *Łomży*, i *Tytner* z *Rossyi*.

Onegdaj i wczoraj kilka osób dostało znów w *Warszawie* cholery. (*G.W.*)

FRANCYA.

Paryż dnia 15 października.

IZBA DEPUTOWANYCH. — Prawo o parowstwie. — Na posiedzeniu dnia 14, po uchyleniu poprawy *P. marszałka Clausel*, który ustanawiał mieszany systemat mianowania, izba poczęła roztrząsać kategorie przez komissyą projektowane, a której wie-

le paragrafów zostały jedne po drugich przyjęte. — Na posiedzeniu dnia 14, izba parów przyjęła budżet na rok 1831, większością 91 głosów, przeciwko 1.

— Postanowienie królewskie kasuje ruchome bataliony żandarmeryi. Kompanie, składające te bataliony, wyйдą do różnych departamentów.

— Marszałek *Gérard*, po przybyciu z *Mauberge*, a hrabia *Flahaut*, minister pełnomocny w Prussiech, po przybyciu z *Berlina*, przyjmowani byli przez Króla dnia 13.

— Piszą z *Valenciennes* pod dniem 12 października: „Oboz pod *Mauberge*, leżący w zaroślach między wsiami *Beaufort*, *Wattignies* i *Demousies*, w témże mieyscu, gdzie był obóz rzymski i gdzie także Rossyanie swój mieli, gdy kraj ten zajmowali, zaczyna się urządzać. Liczba baraków dochodzić będzie, jak powiadają, do tysiąca, w których mieścić się będzie jedna dywizya. Twierdzą, że każda dywizya naprzemian będzie tam obozować, i ćwiczyć się w wielkich obrótach wojennych. — Nowa dywizya jenerała *Janin* wzmocniła armią północną, która liczy teraz 80,000 żołnierzy; dywizya ta rozłożona jest pod *Givet*, i tworzy prawe skrzydło armii. Nowa także dywizya jazdy przybyła do armii; przodowe jej wojska rozłożone są w okolicach *La Chapelle*.

— Wielkie zaburzenie zaszło dnia 6 t. m. w *Aurillac*, z powodu wybierania połączonych opfat; żandarmerya, oddział 57go pólku piechoty i gwardya narodowa nie mogły wstrzymać wicherzycieli. Szczęściu główniejszych hersztów oddano w ręce sprawiedliwości, która ściga z nich śledztwo.

— Sławy autor *Kursu Literatury Dramatycznej*, *P. A. Schlegel*, professor uniwersytetu w *Bonn*, znajduje się od kilku dni w *Paryżu*.

— Piszą z *Algeru* dnia 21 września: „Dowódzca *Huder* przybył do *Bone*. Oblegający cofnęli się o pięć godzin odległości od miasta. Żywności w niem jest podostatkkiem. Zaresowie, przypuszczeni do naszej służby, ciągle dają dowody męstwa, wierności i karności.”

— Listy pisane z *Port-au-Prince* pod dniem 24 sierpnia donoszą, że straszna burza dnia 14, zrzuciła okropne klęski w znacznej części wyspy *Hayti*; miasto *des Cayes*, prawie zupełnie zostało zniszczone.

— Piszą z *Neapolu*, że *Domenico di Marco*, podejrzany, iż był jednym z głównych przywódców zamachu rewolucyjnego, który wybuchnął w *Palermie* dnia 1 września, został uwięziony dnia 13 tegoż miesiąca w tamecznym mieście.

— Donoszą z *Hawanny* pod dniem 27 sierpnia, że żółta gorączka okropną tam rozpościera śmiertelność, szczególnie między Europejczykami i Północnemi Amerykanami.

— Dnia 20 —

Birża Paryzka dnia 19. — Pięć od sta 89 fr. 90. — Trzy od sta 61 fr. 70. — Akcje bankowe 1555 fr. — Pożyczka Królewsko-Hiszpańska 64½.

— Na posiedzeniu dnia 15, izba parów przyjęła większością 45 głosów przeciwko 49, projekt do prawa o stopniach i ozdobach, udzielonych podczas stu dni.

— Izba deputowanych, na posiedzeniu dnia 15, znowu wotowała na budżet 1831 r., który, nieco odmieniony, przysłany do niej został przez izbę parów; budżet ten został przyjęty większością 323 głosów przeciwko 15. — Na posiedzeniu dnia 17, hrabia *Argout*, minister skarbu, przedstawił projekt do prawa zbożowego. Izba przyjęła większością 305 głosów przeciwko 39, projekt do prawa, który jej z niektórymi odmianami przysłany został przez izbę parów; przez nie stopnie i ozdoby udzielone od dnia 20 marca 1815 r. do dnia 7 następującego lipca są przyznane.

— Dnia 18, przybito na giełdzie następujące doniesienie: „Król otrzymał wiadomość, że postawie wielkich mocarstw zgodzili się na zasady układu między *Hollandyą* a *Belgium*. Minister skarbu pośpiesza donieść tę wiadomość publiczności.”

— Znaydujący się w *Paryżu* Hiszpani, którzy na mocy kapitulacyi wojennych w roku 1828,

pobierają wsparcie i funduszw ministerium spraw wewnętrznych i wojny, otrzymali rozkaz opuścić Paryż w przeciągu 24 godzin i udać się na przeznaczone im miejsca; nieposłuszni utracą prawo do pomienionego wsparcia. (S.d.S.P.)

ANGELIA.

London d. 15 października.

IZBA PARÓW.— Posiedzenie dnia 15.— Gdy lord Kanclerz i lord Holland przedstawił każdy petycją za reformą, na której było wiele podpisów, hrabia Harrowby oświadczył, iż bardzo się cieszy, widząc tyle wnieszonych petycyi, gdyż to dowodzi, że naród uważa ostatnie postanowienie izby parów w prawdziwym świetle i nie sądzi, iżby ci wszyscy, którzy oparli się projektem ministerjalnym, byli przeciwni wszelkiej odmianie w konstytucyi izby niższej. Szanowny hrabia obszernie mówił o materji, której chciałby widzieć skuteczną reformę; przeciwny jest on temu, ażeby lud brany był za skłęk. Hrabia Addington był także tego zdania. Lord Holland zbijał hrabiego Harrowby: podane petycyje nie zawierają prośby o reformę wogółem, lecz wyraźnie o reformę, proponowaną przez ministrów; zresztą one były wprzód ułożone, nim nastąpiło postanowienie izby o tym wielkim śródtku.

— Dnia 15, część posiedzenia izby niższej zesłała na zarzutach i osobistych przyrównaniach, wymierzonych przeciw lordom Althorpowi i J. Russellowi, na które stronnicy ministerium popędliwie odpowiedzieli. P. O'Connell mówił z szyderską ironią przeciwko sir K. Wetherel, który obwinił go w mowie swej, misney przeciwko ministerium.

— Dowiadujemy się, iż ministrowie odmienili swój zamiar względem odroczenia parlamentu, i że jakoby postanowiono na ostatniej radzie gabinetowej, nie pierwsi go odroczyć, aż póki nie przejdzie przez wotowanie kilka ważnych bilów: tak więc potrwa jeszcze parlament może przez dni piętnaście. Sądzą, iż odroczenie nie będzie trwało dłużej nad sześć tygodni, i że reforma będzie pierwszym przedmiotem, którym zajmie się parlament, jak tylko się zbierze. Liczba mających się mianować parów nie jest jeszcze postanowiona.

— Król i Królowa dawali dnia 15 w pałacu St. James wielki obiad dla JAY CESARSKIEJ WYSOKOŚCI, WIELKIEJ KSIĘŻNY HELENY. Z osób, które były nań zaproszone, znajdowali się Xiążę Sussex, Xiężna Augusta i Xiążę Fryderyk Wirtemberski.

— Gazeta Gonicz donosi, iż lord Howe podał prośbę o uwolnienie go od urzędu szambelana Królowej; wiadomość więc o usunięciu go od tego obowiązku, umieszczona przed kilką dniami w innej gazecie, jest mylną. Margrabia Queensberry mianowany jest na miejsce hrabiego Howe.

— Petycyja nie dawno przysłana od hrabstwa Renfrew do izby parów za bilem reformy, miała 188 stop długości i zawierała blisko 20,000 podpisów. Wiadomo, że takie petycyje pisane są zazwyczaj na skórkach pergaminowych końcami z sobą połączonych.

— Henryk Gamble, kapitan okrętu Lady-Scherbrake, w którego rozbiciu się, jak nie dawno donieśliśmy, zginęło 273 osób, osadzony został w Halifaxie, przekonany o zbrodni, iż umyślnie stracił swój okręt w zamiarze zyskania zań nagrody od kompanii assekuracyjnej, skazany zatem został na śmierć; mędrzak ten, wysłuchawszy swego wyroku, wyznał, iż zasługuje na tę karę.

— Dnia 21 —

Papiery publiczne. — Konsolidy 82½. — Bilety skarbowe 8, 10.

IZBA PARÓW.— Posiedzenie dnia 17.— Z powodu powtórnego czytania bilu o postanowieniach, wydawanych corocznie względem konsolidów, hrabia Grey, odpowiedziawszy na kilka uwag, uczynionych przez Xięcia Wellingtona, o finansach krajowych, dalej tak mówił: „Bardziej, niż kiedykolwiek, teraz mamy nadzieję, iż utrzyma się pokój. Znacnie WPanowie trudną kwestyją, któ-

rey rozwiązanie zajmuje oddawna mocarstwa Europy, i która ciągle zagrażała nam powszechną wojną. Po nader delikatnych negocyacyach, które pełnomocnicy pięciu wielkich mocarstw prowadzili przez trzynaście miesięcy, mogą nakoniec oznajmić, iż one pomyślnie ukończone zostały. Pięć mocarstw zgodziły się na układ, oparty na sprawiedliwych, względem obu stron interessowanych, zasadach, które spodziewam się, iż nie będą ociągały się z jego przyjęciem, a tém samem oddalą niebezpieczeństwa wojny, którą Europa tak długo była zagrażana. Odkąd połączenie Belgium z Hollandyą okazało się niepodobnem, od czasu, jak szanowny Xiążę (Wellington) otwarcie sam to wyznał, sprawiedliwymi zasadami, które potrzeba było przyjąć, zdawały mi się być te, iż bezpieczeństwo Hollandyi powinno być zabezpieczone przez dobre obronne położenie, Belgium zaś otrzymać powinno wszystkie korzyści, jakie potrzeba mu udzielić, iżby nosiło charakter niepodległości narodu. Według takiejto zasady postępowała konferencya, i ukończyła układ, który przedstawiony teraz do przyjęcia obu stronom, jak można się spodziewać, nie będzie przez nie odrzucony. Ukończenie po przyjacielsku tej dyskusyi, przyniosłoby nam tę korzyść, że moglibyśmy zmniejszyć wydatki w roku przyszłym; żeby tego jednakże dokazać, nie tylko trzeba pokoju zewnątrz, lecz jeszcze spokojności wewnętrznej. Wielkie teraz panuje poruszenie w naszym kraju; szanowni lordowie przeciwiący się reformie, sami to przyznają, że opinia publiczna nader mocno oświadczyła się za tym śródtkiem. Pocięszającą jednakże jest rzeczą po tém wszystkiem widzieć, że tylko małych dopuszczono się zdróżności; tam zaś, gdzie były, powinnością jest rządowi, one ukarać.” — Mówiąc o przyszłym odroczeniu parlamentu, lord Brougham wyraził: „Pomimo niecierpliwości kilku nader szanownych osób, które poczytują za wielce przywiązane do rządu, i zbyt troskliwe o pomysły skutek śródtku, lecz, które, doradzając na siedm dni odroczenie, okazują nierozważną gorliwość, powinieniem uczynić uwagę, że niepodobna byłoby dla przyczyn fizycznych kanclerzowi skarbu w drugiej izbie, i zannemu mojemu przyjacielowi, który przedstawił bil, rozpocząć nowe posiedzenie, w tak krótkim przeciągu czasu, przepędzając przez trzy miesiące dzień i noc na rozprawach i roztrząsaniach. Nikt bardziej nade mnie nie czuje niepodobieństwa wytrzymać takich trudów. Przeszłego piątku, dwanaście skończyło się miesięcy, jakem rozpoczął uciążliwe moje prace w Londynie, a przez cały ten czas, dwa tylko dni miałem odpoczynku: Boże Narodzenie i Wielkanoc; we wszystkie inne dni, zajęty byłem od godziny 6tej lub 7mej zrana, do dwonastej lub pierwszej w nocy. Nie sądzę więc, iżby znalazł się kto tak nierozważny, coby nie przyznał tego, że potrzebuje trochę odpoczynku. Gdy znowu wnieście się śródtk na parlament, przekona się wówczas publiczność o szczerości, z jaką postępowaaliśmy, i przyzna, że czas odroczenia, nie był dłuższym nad konieczną potrzebę.”

— Wczora udał się Król do parlamentu, dla odroczenia go osobicie. Mówca izby niższej, miał do Króla mowę, który potem przeczytał następującą, poważnym tonem, mowę:

„Milordowie i Mości Panowie! Muszę nakoniec zakończyć posiedzenie, którego czas trwania, oraz prace, są bezprzykładne, a na którym przedmioty najwyższej ważności, oddane były pod waszą rozważę. Prawdziwe czułem ukontentowanie, potwierdzając królewską moją powagą bile, poprawiające prawa o polowaniu, i zmniejszające opłaty, które zbyt uciążliwe były dla przemysłu mojego ludu, z równą przyjemnością uważałem początek ważnych ulepszeń w prawodawstwie o bankructwach, ulepszeń, po których spodziewać się można najdobroczynniejszych skutków. Otrzymuję ciągle najmocniejsze dowody o przyjaźnych skłonnościach mocarstw zagranicznych. Zgromadzona w Londynie konfe-

rencyja, ukończyła naostatek trudne swe i pracowite dyskusyje, przez układ, który pełnomocnicy pięciu mocarstw, zawarli jednomyślnie, względem oddzielenia Hollandyi od Belgium, na warunkach, przez które troskliwie zapewniono korzyści obu krajom, oraz przyszłe bezpieczeństwo innych mocarstw. Traktat, oparty na tym układzie, został przedstawiony pełnomocnikom Hollandyi i Belgium, i spodziewam się, że przyjęcie jego przez dwory, którego oczekuję z niecierpliwością, odwróci niebezpieczeństwa, które zagrażały pokojowi Europy, dopóki ta kwestya nie była zatwierdzoną.

„Mości Panowie izby niższej!

„Dziękuję W Panom za uchwalone środki dla zapewnienia mojej królewskiej towarzysze bytu, odpowiedniego jej stopniowi i jej godności, w razie, jeśli ona mię przeżyła. Również wam dziękuję za summy posiłkowe, któreście uchwalili na służbę teraźniejszego roku. Możecie W Panowie być przekonani o gorliwym staraniu, którego dotożę, czuwając, aby w administrowaniu tych summ posiłkowych, najsłabszą dawano uwagę, na dobrze zrozumianą oszczędność. Stan Europy zrodził potrzebę powiększenia wydatków w wielu gałęziach służby publicznej, które najszczerzszym było móm staraniem zmniejszyć, jak tylko można. Pocięsam się także myśląc, że zatwierdzono te potrzeby, nie zbyt pomnażając przez to ciężary publiczne.

„Milordowie i Mości Panowie!

„W czasie odpoczynku, który może być teraz Wam udzielony, sądzę, iż nie będzie zbyt częstą rzeczą polecić W Panom, abyście najsłabiej starali się o zachowanie spokojności publicznej w swoich hrabstwach. Niespokojność, jaką lud mój powszechnie okazał, o dopełnienie reformy konstytucyjnej, w izbie niższej parlamentu, będzie, spodziewam się, miarkowaną przez uczucie potrzeby powolnego jej postępowania. Uwaga parlamentu, powinna koniecznie znowu być zwróconą na tę ważną kwestyę, za otwarciem przyszłego posiedzenia, i możecie być pewnymi o stałym móm życzeniu, ułatwienia jej rozwiązania przez ulepszenia w reprezentacji, mogące się uważać za potrzebne do zaręczenia mojemu ludowi zupełnego używania służących mu praw, które, wspólnie z innymi ustawami krajowymi, są koniecznie potrzebne do utrzymania wolnej naszej konstytucyi.”

— Przez postanowienie królewskie, lord-kancelarz odroczył potem parlament do dnia 22 listopada. Udając się na parlament, i powracając do pałacu, Król przyjmowany był od ludu najszybszymi oznakami radości.

— Konferencyja pełnomocników, odbywająca się dnia 14, w biurze spraw zagranicznych, blisko do godziny siódmej wieczorem, rozpoczęła się znowu między 10tą a 11tą, i trwała przez kilka godzin, po której P. van de Weyer, widział się z lordem Palmerstonem; potem konferencyja pełnomocników, znowu zaczęła się, i ciągnęła się do godziny 5tej nazajutrz, t. j. dnia 15.

— Gazeta Times, następująco umieszcza szczegóły o postanowieniu, wydanym przez konferencyę względem Belgium: „Układ ma mieć za zasadę, jak utrzymuje to pismo, stan posiadłości Holenderskich w r. 1790; zatrzyma zatem lewy brzeg Skaldy. Żegluga na tej rzecze urządzona będzie tym sposobem i na tychże zasadach, jakie traktat Wiedeński postanowił o żegludze na rzekach. Belgium otrzyma większą część Luxemburskiego, a Hollandya w nagrodę tego, weźmie część Limburgskiego, która zawiera 50,000 mieszkańców, mniej, niż część odstąpiona Luxemburskiego. Co do części tego ostatniego kraju, którą zatrzyma Król Holenderski, jako Wielki Xiążę, zostanie, jak był, członkiem Związku Niemieckiego. Maestricht i Wenloo, zostaną pod panowaniem holenderskiem; cyradella zaś Antwerska, oddaną będzie Belgom, wraz po zatwierdzeniu traktatu. Z summy ogólnej 27 milionów zł. hol. rocznego procentu, opłacającego się za dług

publiczny, Belgowie przyymą na siebie 8 do 9 milionów; pozostała zaś ma być zaspokojoną przez Hollandyę. — Pełnomocnicy Belgicy i Hollenderscy, wyjechali dnia 16, dla otrzymania ratyfikacyi. (J. d. S. P.)

SPRAWY NIDERLANDZKIE.

Haga dnia 17 października.

Mowa, którą Król miał przy rozpoczęciu posiedzenia stanów jeneralnych, zaczyna się od krótkiego wykładu ostatnich wypadków, i oznajmuje, że rząd niczego nie zaniedbuje dla otrzymania zaszczytnego pokoju, lecz, że przytém Hollandya przygotowaną jest do wojny. Przyjacielskie stosunki z mocarstwami zagranicznymi nie zostały przerwane. Zawarto umowę z krajami przyległymi Renowi względem żeglugi po nim. Rolnictwo obiecuje pomyślne skutki, zbiór howiem tegoroczny przechodzi zbiory lat poprzedzających. Handel, żegluga i oświecenie publiczne musiały koniecznie ucierpieć od wzruszeń politycznych, lecz to zło jest przemijające. Będzie przedstawiony stanom projekt taryfowy towarów przywozowych, wywozowych i tranzytowych, oraz projekt kodexu i postępowania sądowego. Przywrócony został pokój w posiadłościach krajowych w Indjach Wschodnich; zachodzą jeszcze niektóre przeszkody w rozszerzeniu przemysłu w osadach Indyi Zachodnich, które starają się oddalić. Pomimo trudnego położenia kraju, z powodu rewolucyi Belgickiej, skarb nie doznał uszczerbku; procenta długu publicznego regularnie były opłacane, wielkie wydatki na marynarkę i wojsko zostały pokryte. Najsłabsza oszczędność przestrzegana była w budżecie na rok przyszły, który będzie przedstawiony stanom.

Bruzella dnia 17 października.

Pożyczka, której projekt przedstawiczy został dnia 13 przez ministra skarbu izbie reprezentantów, ma za cel pokrycie nieobrotu blisko 6 milionów zł. hol.; pożyczka ta wynosi 10 milionów, z których 7½ miliona oparta będzie na podatku gruntowym; półtrzecia zaś miliona na podatku osobistym; opłacać się będzie od niej 5ty procent, a ma być zaspokojoną do dnia 1 stycznia 1834 r.

— Na posiedzeniu izby reprezentantów dnia 15, minister spraw wewnętrznych i sprawiedliwości cofnął projekt do prawa, względem bezpieczeństwa kraju; posełstwo królewskie w tym względzie sprawiło powszechne ukontentowanie. Izba przyjęła większością 63 głosów przeciwko 3, projekt do prawa, o wynagrodzeniach udzielonych reprezentantom.

— Dnia 21 —

Xiążę Orleański i Xiążę Némours przybyli dnia 17, skąd wyjechali z Królem do obozu w Diest. W kilka chwil po ich wyjździe, P. van de Weyer, nasz minister, powrócił z Londynu. Dnia 18 zrana, Król i Xiążęta Francuscy, z licznym sztabem, do którego należeli jenerałowie: Belliard, Grundler, Hane van Steenhuyze, i t. d., przybyli do obozu, będącego pod Diest, gdzie wielkie obróty wojskowe odbyły się pod rozkazami jenerała Goethals. Król powrócił do Bruzelli dnia 18 około północy. Xiążęta Francuscy wyjechali wczora do Maubeuge, gdzie dnia 19 przybył marszałek Gérard. (J. d. S. P.)

SAXONIA.

Drezno dnia 15 października.

Król Jegomość i Xiążę Współ-Rejent, rządyli mianować ministrami stanu P. Lindenau, Zeschwitz, Minckwitz, Carlowitz, Könnertitz, Zeschau i Müller, i powierzyć kierunek różnych departamentów, następującym sposobem: departament sprawiedliwości P. Könnertitz, departament skarbowy P. Zeschau, departament spraw wewnętrznych P. Lindenau, departament woyny P. Zeschwitz, departament wyznań i oświecenia publicznego P. Müller, departament spraw zagranicznych P. Minckwitz. Minister konferencyi i rzeczywisty radzca tajny Nostitz i Jänckendorff, mianowany jest członkiem rady stanu, a minister stanu Carlowitz, członkiem ministerium. Panu Könnertitz, poruczony został urząd, ministra domu królewskiego. (J. d. S. P.)

DODATEK

Wilno dnia 4 Listopada o. s. 1831 roku.

O g ł o s z e n i a.

Od Rządu Gubernialnego Wileńskiego ogłasza się:

Ukaz do Rządzącego Senatu.

„W ciągu działań wojennych, mających na celu poskromienie wszczętego w różnych guberniach zachodnich rokoszu, zwracając uwagę na los tych mieszkańców wspomnianego kraju, którzy mogli być wciągnięci do uczestnictwa w buncie przeciw własnej chęci, dozwoiliśmy, Ukazem do Rządzącego Senatu, w dniu 6tym Maja bieżącego roku danym, wyjąć zpod ustanowionego sekwestru do dalszego roztrząśnienia, majątki tych, którzy, w przeciągu miesiąca od daty tego Ukazu, z prawdziwym żalem stawić się będą przed miejscowymi władzami, i usunąć się od wszelkiego dalszego z powstańcami spółnictwa.

„Gdy skutkiem tego, niektórzy obywatele zaczęli dobrowolnie przychodzić i prosić o przebaczenie, ze względu przeto na takowe przykłady, i aby w tych miejscach wymienionych gubernii, które mogły ucieść od złych chęci jednych, i od obłąkania drugich, przywrócić spokojność nie tylko siłą oręża, lecz i łagodnością dla samych nawet winnych, Ukazem NASZYM z d. 14 Czerwca b. r., znowu Główni Dowódcy wojsk i inni zwierzchnicy upoważnieni zostali, iżby, gdy przyjdą do nich dobrowolnie, z wyznaniem żalu, obywatele, którzy do buntu, nawet zbrojną ręką, należeli, dawali im zaświadczenia o takowym ich stawieniu się, i wzięwszy od nich na piśmie zażyczenia niezachwianey nadal wierności, odsyłali ich do majątków.”

„Z kolei, ażeby obok wszelkiej łagodności, zachować słuszny przedział pomiędzy występkiem, ze słabości lub błędu pochodzącym, a złośliwymi zamiarami i zaciekleścią w zdradzie, w zatwierdzonych przez Nas, 17 Lipca b. r., szczegółowych prawidłach o stanowieniu wyroków nad buntownikami, oraz o sekwestrze i braniu na skarb ich majątków, uznaliśmy, za potrzebną: za ostateczny termin, w którym współnicy rokoszu, mogą jeszcze szukać darowania winy, zakreślić trwanie, w każdym z tych krajów, działań wojennych, gdyż ci wszyscy, którzy pielęgnowali występne nadzieje i marzenia swoje, aż do samej tej chwili, kiedy je siła oręża całkiem zniszczyła, nie mogą być uważani inaczej, jak za zatwardziałyh buntowników, NASZEGO miłosierdzia niegodnych.”

„Stosownie do tego, teraz, po uskromieniu już buntu, R o z k a z u j e m y: w guberniach, gdzie miały miejsce wojenne, przeciw powstańcom działania, i gdzie już zostały przywiedzione do końca, z usmierzaniem rokoszu, i przywróceniem spokojności, obwieścić wolę Naszą, iż wszyscy ci, z liczby uczestników powstania, którzy, w skutek poprzedniczych rozkazów, nie stawili się u władz, z prośbą o przebaczenie, do czasu urzędowego w każdym z osobna miejscu ogłoszenia niniejszego ukazu, nie będą już potem mogli korzystać z tej łaskawości Rządu, i że, jak sami oni, tak i ich majątki, ulegną skutkom prawa i oddzielnie wydanych w tym przedmiocie postanowień.”

„Rządzący Senat nie omieszka uczynić należytych rozrządzeń, ku wykonaniu niniejszego.”

Na oryginalne własną Jego CESARSKIEJ MOŚCI ręką podpisano:
w Carskiem - Siele
4 Października 1831 r.

N I K O Ł A J.

2 Od Bessarabskiego Obwodowego Rządu, niniejszym ogłasza się, iż wzięty w tutejszym obwodzie za nieokazanie na piśmie świadectwa, człowiek Jan lat 19, nieżonaty, nieumiejący czytać ani pisać, nazwiska niepamiętający, dlatego, że został się jakoby od rodziców podczas małoletności, i gdzie rodził się niewie, a wychodował się Ekaterynostawskiej guber-

nii Kremienozuckiego powiatu, we wsi Alexandrowce, na mocy postanowienia 22 Marca 1828 roku Naywyżey utwierdzonego, oddany pod Sąd. Przymioty: wzrostu 2 arszyny 5⁵/₈ wier., włosów na głowie światłorusskich, na wusach i brodzie wysiadają, oczu szarych, nosa igłyby zwyczajnych.

(597)

Sowietnik Przybylski.
Sekretarz Snieżkow.

2 Sąd Graniczny Appellacyjny Ptu Wileńskiego zawiadamia interessowane osoby, mające w tym Sądzie dzieła, a dotąd niejawiające się, że ciągle zajmuje się rozbiorem dzieł Skarbowych i Obywatelskich, i że pilnując się przepisów Naywyższych o Rozgraniczeniu Ustaw, pod niestanność stron stanowić będzie wyroki.

Dat. roku 1831 miesiąca października 20 dnia.

Prezes Hipolit Felix Łaniewski Wodk.
Sekretarz Grabowski. (598)

2 Ur. Wincenty Nowicki Adwokat wprowadziwszy w nieporozumienie familijne niżej podpisanych i wziął na swoje imię plenipotencją odemnie Justyny Reymerowey i męża mojego oddawna nieprzytomnego na zmysłach; a skutkiem tej wymógł góro 20 rubli srebr. gotówką i oblię na 150 rubli srebrnych. Następnie podał do podpisania manifest dnia 4 augusta w Akta Grodu Wileńskiego wniesiony i w Kuryerze Litewskim opublikowany, niezgadający się ani z wolą aktorow, ani z istotą rzeczy, nakoniec przeciwko woli aktorow rozpoczął między familią w Magistracie Wileńskim process jedynie na wyniszczenie stron. Przeciwno takowemu działaniu Ur. Nowickiego zanieśliśmy pod dniem 29 idącego miesiąca w Akta Magistratu Manifest, a przez niniejsze obwieszczenie zawiadamiamy, iż wyrażona Plenipotencya i oblię na 150 rubli srebrnych przez Ur. Nowickiego uzyskane, żadnego waloru nie mają, a Plenipotencya przez Reymerow Bohlowi w roku 1824 wydana i ciągle exekwująca się w całej mocy i znaczeniu zachowuje się.

Justyna Reymer.

Gotlib Bohl. (600).

U w i a d o m i e n i e.

2. Uprzywilejowany dentysta Löffler ma honor zawiadomić Prześwietną Publiczność o powrocie swoim dopiero z podróży; życzący więc zasięgnięcia pomocy w mey sztuce raczą udawać się do mnie w przeciągu całego dnia od godziny 10, ubodzy zaś bez najmniejszego za to wynagrodzenia od godziny 8 do 10 zrana, jak równie mam za obowiązek, uprzedzić o tém, że niektóre osoby, będąc pod niebytności dla zasięgnięcia teyże pomocy w mieście, nie należszy mi, powrócić z niczem musieli, dopiero zawiadamiam, że mieszkać będę w tutejszym mieście bez wydalenia się przez całą zimę w domu pod Ostrą Bramą N. 7 Xięży Bazylianów.

Времѣнный Полицмейстеръ Корпуса Жандармовъ Полковникъ Рущковски. (601).

Poprawa Omyłki.

3 Przynależący do Wileńskiego A. Senatu

murowany dwupiętrowy dom pod N. 60 położony w Mieście Wilnie na Sawicz ulicy, przeznaczony na sprzedaż z publicznego targu, dla czego oznaczają się targi, następującego mca Nowembra pierwszy 10go, a ostatni ostateczny dla przetargu 11 dnia, życzący targować się mogą przybyć na targi w dniach wyżej wyrażonych, od godziny 9tej ranej do 2giej do Wileńskiego Arsenału. (590)

Jenerał-Leytenant Buszajew iszy. (599)

3 Sąd Ziemski powiatu Wileńskiego wywa po raz ostatni wszystkich kredytorów i pre-

tensorów zmarłego kupca Wileńskiego Symsona Abrahamowicza i jego Kompanii, iżby oni z dowodami poszukiwanie ich probującami, porządkiem prawami przepisany w Sądzie niniejszym jawili się, gdyż w przeciwnym zdarzeniu Sąd Ziemski niezważając na niestanność którejkolwiek strony w następującym miesiącu decembrze teraz. roku zaymie się ostatecznym rozpatrzeniem niniejszego konkursowego dzieła, a na pretensye niestawiających amissyą uzna.— M. Wilno 1831 oktobra 26 dnia.

Prezydent Gasper Hornowski.
Regent Marcelli Talat. (591)

Rada Miejska zawiadamia, że tuteysi Wexlarze od 1 Nowembra po dzień 8 Nowembra Kurs monet następných pokazali takowy: za dukat nowy dają rubli 10 kop. 95, a sami przedają po rubli 11 kop. 10; za dukat stary dają rubli 10 kop. 60, a sami przedają po rubli 10 k. 80, za imperyał dają rubli 39, a sami przedają po rubli 39 kopiejek 50; za pół imperyał dają rubli 18 kop. 50, a sami przedają po rubli 18 kop. 75, za rubel srebrny całkowy dają rubli 3 kop. 72½; a sami przedają po rub. 3 kop. 77½ i za rubel srebrny drobną monetą dają po rubli trzy kop. 80 assygnacyami. Michał Jurewicz R. M. W. Pismowódzca Pozlewicz.

Wiadomość o produktach żywności na targach przedawanych, i o taxie, po jakiej należy przedawac w Wilnie niżej wyrażoną żywność, w Radzie Miasta Wilna sporządzona.					Taxa wedle jakiej należy przedawac w rozdrobnoznaitą żywność w Wilnie od d. 1 msca nowembra 1831 roku po dzień 8 nowembra.					Waga		Miera.		nasre-bro.	
										Funt.	Łód.	Rub.	Kop.	Rub.	Kop.
<i>Wyasnienie za jaką cenę w Wilnie na targach w przeszłym tygodniu przedawaly się wszelkie produkta i wiktualy hurtem.</i>										<i>Chleba pod cyfrą i Nrem piekarza.</i>					
					Srebr.					Żytniego .. { Razowego { zwyczajnego 1					
										Pszennego pyłowego .. { Pyłowego { Bułka . . . 1					
										Mąki pszenney pyłowej . . { Bułka . . . 1					
										Mięsa świeżego wołowego z { Cienkiej . . 1					
										funta iednego mięksizu, iedney ćwierci { Sredniej . . 1					
										funta rury nayprzednieyszego . . 1					
										Ozór wołowy świeży { wielki . . . 30					
										{ sredni . . . 25					
										{ mały . . . 15					
										Głowa, nogi, pluca, flaki . . . 30					
										Mięsa świ. { Śloniny { Świeżey . . . 1					
										niego wę. { Wędzoney . . . 1					
										dzonego { Sadła { Świeżego . . . 1					
										{ Wędzonego . . . 1					
										Świeżego { Podbrzusia . . . 1					
										{ Schaby . . . 1					
										{ Szynki . . . 1					
										Wędzonego { Podbrzusia . . . 1					
										{ Schaby . . . 1					
										{ Szynki . . . 1					
										Świeżego { Głowizna i nogi ogółem . . . 60					
										{ Wątroby, serce i kiszki ogółem . . . 30					
										Masła świeżego . . . 1					
										Soli kuchenney . . . 1					
										Świec { Woskowych { Białych . . . 1					
										{ Żółtych . . . 1					
										{ Łoiowych . { Przywoż. . . 1					
										{ Mieyscowych . . . 1					
										Włókna towarnego { Lnianego { Dartych . . . 1					
										{ Konopnego . . . 1					
										{ Jęczmiennych { Tłuczonych . . . 1					
										Krup { Owsianych czystych . . . 1					
										{ Gryczanych . { Buynych . . . 1					
										{ Drobnych . . . 1					
										Piwa pospolitego . . { Lekkiego . . . 1					
										{ Dubeltowego . . . 1					
										Wódki Kraiowey żytniey czystey pro- by . . . 1					
										Szczipaka, okunia, wę- { wielkich . . . 1					
										gorza sztuk . . { srednich . . . 1					
										Ryby { małych . . . 1					
										żywey Lina, leszcza i innych { wielkich . . . 1					
										sztuk . . { srednich . . . 1					
										Ryby nie- { Sielawy { naywiększey kopa . . . 1					
										żywey { sredniej . . . ditto					
										{ małej . . . ditto					
										Wszelkiey inney drob. . . 1					
										Zowiącey się molawką . . . 1					

F. Balsner R. M. W.

Observacye meteorologiczne.	Gras Obserwacyi.	Wysokość Barom.	Wys. Ther. Réau.	Wiatr.	Stan powietrza.
d. 2 godz. 2 wiecz.	27 cal. 1 lin. 8 lin.	+ 4 stopni.	Folud. Zach.	Deszcz.	
d. 3 — — —	27 — 5 — 0 —	+ 2 ½ — —	Południowy.	Pochmurno.	
d. 4 godz. 7 ½ rano.	27 — 3 — 3 —	+ ½ — —	Połud.-Zach.	Chmury.	